

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

56. De irregularitate ex defectu famæ bonæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

pletos, nimirum quatuordecim, post quos, si statim contradicat, voto non tenetur. Anton. Butri. eodem c. exponit hoc (statim) esse triduum, quod intelligo in foro exteriori; nam in interiori puto obligari, si, cum primum nouit obligationem voti, eam habuit ratam; nam ante annos pubertatis vota emitti possunt, & obligant in conscientia, quamuis non votum solemne Religionis, quia statutum est tempus, quando hoc emitti debeat, & sic intelligo Archi. loco allegato, & Gloss. c. i. de cler. per. sal. promo.

De irregularitate ex defectu fama bona.

CAPVT LVI.

EX defectu bonæ, & honestæ apud alios opinionis, & famæ oritur etiam irregularitas; unde infames à promotione, & ordinum exercitio repelluntur d. 33. can. laici, & d. 9. can. qui in aliquo, & 6. q. 1. can. infames. Est autem duplex infamia iuxta Glossas 3. q. 7. can. infames, §. porro, & 2. q. 7. can. ipsi apostoli. & Doct. communiter, nempe infamia facti, & infamia iuris, atque hæc iterum duplex est, vt distinguit Archi. can. si Episcopus d. 50. legalis, & canonica. Erit ergo infamia triplex, facti, legalis, & canonica, & sic distinguit Panorm. c. dudum secundo, de elect. num. 5. Infamia facti oritur ex aliquo delicto graui, & notorio, propter quod delinquens apud graues & bonos viros malè audit, eiusq; mala opinio cõcepta est. Infamia iuris est, quæ incurritur in casibus, in quib; ius, siue civile, siue canonicum infamiæ pœnâ irrogat: sunt autem multi huiusmodi casus, de quibus agit in iure civili, ff. de his, qui infam. notant. iure autem canonico 6. q. 1. can. infames; aliquando enim propter crimen, aliquando propter factum, seu officium minus honestum iuris infamia contrahitur, sic sacrilegi, vsurarij publici, duas vxores de facto habentes, qui pugnant publicè cum feris, qui ludos periculosos exercent, histiones, & qui scenis ex officio interfunt, & alij multi censentur infames iuris infamia. Est etiam iuris infamia, quæ inferitur per iudicis sententiam definitiuam, qua aliquis de graui aliquo crimine damnatur, vt qui de furto, vel calumnia per sententiam damnatus est. Similiter in alijs multis, de quibus vide Glossas allegatas. Est tamen aduertendum, omnes

infames legales esse, etiam infames canonicos, non tamen
 contrario: nam legalis infamia extra casus iure expressos
 contrahitur nisi per iudicis sententiam, per quam aliquis
 damnatur de crimine, quod irrogat infamiam, ut notant Archid.
 & Praposi. can. si Episcopus d. 30. quam doctrinam, quia
 controuersa est, limitat Panorm. cap. ar. si clerici. de iudi. num.
 ubi dicit, quando criminaliter agitur contra aliquem, oriri
 infamiam legalem ex sola confessione rei in iudicio esse
 necessariam sententiam. At quando agitur civiliter, per
 solam confessionem criminis oritur, dummodo sit spontanea
 confessio, & dummodo etiam sit vera, & non ficta, cuius
 est, quando in contumacia aliquis damnatur. At infamia
 canonica etiam ante sententiam oritur, & forsitan hoc volu-
 runt dicere Innoc. cap. super his, de pœnis, & Gloss. cap. ar. laici.
 de iudic. affirmantes, per confessionem ante sententiam
 oriri infamiam. Quibus autem casibus legalis infamia con-
 hatur, non est nostrum tractare in presenti, hoc nobis facit
 quod secundum omnes utraque infamia tam iuris, quam
 facti repellit a promotione, & facit hominem irregularem, ut
 notant prædictæ Gloss. Archidi. & Praposi. can. qui in
 quo. d. 37.

Quantum autem ad dispensationem super irregularitate
 ortam ex infamia, adverte, aliud esse tollere infamiam, aliud
 dispensare in irregularitate ex infamia; tollere enim est
 removere, ne sit infamis; dispensare est auferre impedimentum
 promouendum, quod aliquando fit etiam non ablata infamia,
 ut quando est infamia facti: pro cuius rei intelligentia sunt
 aliqua aduertenda.

Primo, infamia facti non potest tolli per Papam, nec per
 ullam potestatem terrenam. hoc est Praposi. & Gemin. 2.º
 can. Euphemium, ubi late de hac materia vterque tractatur.
 enim potest efficere Papa, ut qui propter delictum proprium
 male audit, & infamatus est, apud alios bene audiat, bonam
 que opinionem de illo concipiant. hoc tamen potest efficere
 ipsemet infamis, aut per contraria facta, & bona opera, quibus
 conceptam malam opinionem auferat, aut per purgationem
 qua se purgat de crimine obiecto. Notant autem Archid. &
 Prap. c. laici d. 33. quando aliquis infamis est infamia facti, et
 nimirum per modum exceptionis probatum est ei aliquod
 crimen, esse irregularem, & repelli a promotione, donec se pur-
 get: purgatione autem facta, quia apparet crimen non habere

verum

verum, deletam esse infamiam, quod dictum probatur ex can. mennam. 2. q. 4. quando ergo infamia facti, vel per purgationem, vel per contraria facta delata est, tunc non manet, nec impeditur a promotione, qui prius erat infamis; dum tamen manet adhuc in mentibus hominum, non tollitur, sed quantum ad effectum, nimirum irregularitatem, & impedimentum promotionis potest dispensari propter necessitatem aliquam, ut affirmant Archi. & Præposi. can. laici. allegato, etiam si ablata non sit talis infamia: dispensat autem is, qui potest dispensare in infamia iuris.

De quo dico secundò, omnem infamiam iuris etiam civilis potest tollere Papa à quocumque clerico etiam à laico sibi subiecto. Hoc est Innocent. Panorm. Hostien. cap. cum te. de sentent. & re iudic. Gemin. & Præposi. 2. q. 3. can. Euphemium. Vnde potest infamem iuris restituere in integrum, quando clericus est, vel laicus sibi subiectus. At de laicis non sibi subiectis.

Dico tertio, cum prædictis Doctoribus posse Papam abolere, & tollere infamiam laici non sibi subiecti, ordinando eum in clericum, si forte eo opus habet; non enim, ut dicit Panorm. simul stare possunt, ut sit iure infamis, & ordinetur in clericum, propterea, dum hoc facit, illud remouet.

Dico quarto, Episcopum posse tollere infamiam iuris, que oritur ex criminibus illis, super quæ potest dispensare; unde quia potest dispensare in adulterio, poterit etiam tollere infamiam iuris consequentem ex adulterio; similiter in furto, sacrilegio, periurio, falso testimonio, & alijs huiusmodi Super quæ vero delicta non potest dispensare, nec poterit infamiam tollere, ut in hæresi, simonia, homicidio. Hoc dictum est Gloss. 2. q. 3. can. Euphemium §. hinc colligitur, & Glo. can. domino d. 50. & eas sequuntur Gemin. & Præposi. can. Euphemium allegato, & Panorm. cap. cum te. de sentent. & re iud. ubi notat Præposi. hoc non esse tollere infamiam directè, sed indirectè, & ex sequela, dum tollit causam, nempe dispensando in delicto: solus enim Papa tollit directè infamiam iuris, & generaliter in quocumque delicto. Idem puto dicendum in infamia facti, quantum ad impedimentum promotionis, propter necessitatem, uti diximus. Notat autem Panorm. cap. cum te, de sentent. & re iudic. quod si Imperator tolleret infamiam iuris civilis ab aliquo, Episcopus posset dispensare cum illo, ut promoueretur, quod intellige, quando infamia orta est ex aliqua

crimine, super quod Episcopus dispensat. Dubitabit quis, an infamia sit irregularis ex delicto: infamia enim sit ex delicto oritur. Respondeo quod non: nam irregularitas nascitur ex delicto immediate, sed infamia, quae defectus est, non est: ad iudicandum autem de irregularitate, an sit ex delicto, an ex defectu, considerandum est principium, unde immediate procedit, vt diximus in explicatione definitionis superius propositae.

De irregularitate ex defectu corporis.

CAPVT LVII.

Repelluntur etiam nondum promoti à promotione, et ab ordinum exercitio, qui promoti sunt defectum corporis patientes, vt constat d. 55. per multos canones. Defectus multipliciter, aliquando ex parte membrorum, quia deficit aliquod membrum, aut quia abudat, aut quia minus est solito, aut quia maius; aut prouenit ex indebita forma corporis, vt quod deformiter paru⁹, vel gibbosus, vel claudus, et alijs modis deformis existit; aut ex inhabilitate membrorum, quia suum officium exercere non potest; aut ex complexione corporis, quia infirmitates quasdam patitur. Denique vitium corporis solet facere hominem irregularem, quando autem, & quomodo id fiat, declarandum est, suntque aliquae regulae obseruandae.

Prima est Anton. Butri. cap. vlt. de corp. vitia. Omnis defectus corporis, siue in membro, siue in membri parte, qui infert inhabilitatem, nempe qui impedit ministerium ordinis, aut inducit notabilem deformitatem, aut generat scandalum, & abominationem, facit hominem irregularem ad promovendum, si promotus nondum est, & ad impediendum exercitium suscepti ordinis, ad quem inhabilis est, vel quem sine deformitate, vel cum scandalo, & abominatione exercere non potest. Sumpta est haec regula ex capitulis nonnullis clericorum, & ex titulo de corp. vitia. alijsque canonibus d. 55. ex quibus omnium horum exempla habemus. In primis presbyter, cui a praedonibus media pars palme manus cum duobus digitis abscissa est, propter inhabilitatem, quia caeteri digiti debiles manent ad sacrificium peragendum, repellitur à ministerio altaris; similiter

etiam